

BESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 28 augustus 2019
Onderwerp : Wet natuurbescherming - 2019-001893 - gemeente Lochem
Activiteit : Slopen woning t.b.v. aanleg rondweg N346 te Lochem
Verlenen/weigeren : Verlenen ontheffing
Aanvrager : Provincie Gelderland
Zaaknummer : 2019-001893

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Provincie Gelderland, Postbus 9090, 6800GX te Arnhem, hierna te noemen de aanvrager, van 8 februari 2019, om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 8 februari 2019 ontvingen wij een aanvraag van Provincie Gelderland voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.1 lid 2 voor het voor het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren van de huismus.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van het in de wet genoemde belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing. De genoemde documentnummers in de voetnoot op pagina 1, zijn gebruikt bij de beoordeling van de aanvraag.

Er zijn voor andere onderdelen van het aangevraagde project (Sloop woning t.b.v. aanleg rondweg N346 Lochem) eerder twee ontheffingen verleend (FF/75C/2015/0233.toek.td en FF/75C/2015/0605.toek.td), inclusief twee wijzigingen op deze besluiten (2019-00189308437 en 2019-00189311232) en een aparte ontheffing voor de gewone dwergmeermuis (2018-011220).

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Wij hebben binnen deze termijn geen zienswijzen ontvangen.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 3.8 lid 1 en lid 5 (Habitatrichtlijnsoorten), van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Provincie Gelderland,

voor de soorten, verbodsbepalingen en wettelijke belangen zoals weergegeven in tabel 1.

Tabel 1 Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod	Belang
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	Artikel 3.1 lid 2	Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het wegnemen van nesten

Belang:

A. Artikel 3.3 lid 4b onder 1 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor het projectgebied zoals aangegeven in figuur 1 en 2 van Bijlage 1.
2. De geldigheidsduur van de ontheffing eindigt op 31 december 2023.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verboden en de belangen, zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-001893.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.

8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-001893.
9. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-001893.
10. De voorgenomen werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soort(en).
11. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend, dient door de ontheffinghouder een ondertekende opdrachtbevestiging van de ecologische begeleiding te worden verstrekt aan de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2019-001893. In de opdrachtbevestiging dient een omschrijving van de ecologische begeleiding, de naam en het telefoonnummer van de ecologisch deskundige te worden vermeld.
12. De ecologisch deskundige houdt tijdens het aanbrengen van de mitigerende maatregelen en de ecologische begeleiding alle bevindingen bij in een logboek. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en begeleid, en hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke beschermde soorten op welke locatie zijn waargenomen. Tevens dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Het logboek moet altijd beschikbaar zijn op de projectlocatie.
13. Het logboek dient door de ontheffinghouder uiterlijk twee weken na afronding van de ecologische begeleiding/werkzaamheden aan de provincie Gelderland te worden verstrekt via post@gelderland.nl, onder vermelding van zaaknummer 2019-001893.

Soortspecifieke voorschriften

12. Alle mitigerende maatregelen, zoals genoemd in tabel 3 onder het kopje '*In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen*' en opgenomen in het "*Natuurtoets Huismus i.v.m. ontheffingsaanvraag Wnb van 4 februari 2019*", in relatie tot de nestlocaties van de huismus.
13. De deskundige begeleidt in elk geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen. De volgende afspraken over ecologische begeleiding gelden:
  - De werkzaamheden worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol (EWP). Hierin worden alle maatregelen vastgelegd. Het EWP is op de locatie aanwezig en is onder alle betrokkenen bekend.

---

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

- De werkzaamheden staan onder ecologische begeleiding van een deskundige op het gebied van huismus. Deze zal worden ingeschakeld om de juiste periode en de best passende methode te bepalen. De deskundige zal ook de uitvoering begeleiden en controleren.
- Er is overleg met de deskundige vooraf bij het bepalen van planning en uitvoering van de werkzaamheden.

BEORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

De provincie Gelderland realiseert in overleg met de gemeente Lochem een rondweg in Lochem en een nieuwe oeververbinding over het Twentekanaal. De rondweg en de nieuwe brug vormen een belangrijke schakel tussen de Achterhoek en de rijksweg A1 bij de Stedendriehoek Deventer-Zutphen-Apeldoorn. Doel van de Schakel Achterhoek – A1 is bijdragen aan het verbeteren van de doorstroming en veiligheid van het doorgaand verkeer op deze verbinding. De provincie Gelderland wil met de realisatie van het project de ruimtelijke kwaliteit van de directe omgeving verbeteren.

In het kader van de werkzaamheden is het de bedoeling om ter hoogte van de Goorseweg 22 te Lochem tegenover de inrit van Intratuin, een woning te slopen met daarin drie huismusnesten. De sloop is gepland na het broedseizoen van 2019. De sloop heeft tot gevolg dat vaste nest-, rust- en verblijfplaatsen worden vernietigd.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

In verband met de voorgenomen aanleg van de rondweg, is reeds in 2014 een uitgebreid veldonderzoek uitgevoerd naar beschermde planten- en diersoorten (Eelerwoude, 2014). Aanvullend is in de periode 2015-2018 door Altenburg en Wymenga nieuw onderzoek uitgevoerd, onder meer naar het voorkomen van vogels en vleermuizen (zie paragrafen B1.1 tot en met B1.3 van de "Ecologische beoordeling aanleg Schakel Achterhoek-A1. A&W-rapport 2102, E. van der Heijden, 2018. Altenburg en Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden"). De wijze van onderzoek is beschreven de "Natuurtoets Huismus i.v.m. ontheffingsaanvraag Wnb van 4 februari 2019".

Voor het huismusonderzoek zijn de richtlijnen van het Kennisdocument huismus gehanteerd.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Tijdens de onderzoeken is aandacht besteed aan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nestlocaties. In tabel 2 zijn de aangetroffen beschermde soorten weergegeven, met aantallen en locaties. Er zijn enkel nestlocaties van de huismus aangetroffen.

Tabel 2: Overzicht van geconstateerde aanwezigheid van beschermde soorten

Soorten	Functie plangebied	Aantal	Locatie
Huisumus	Nestlocaties	3	Goorstraat22 te Lochem

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

In het kader van de aanleg van de rondweg wordt er een gebouw aan de Goorseweg 22 te Lochem gesloopt. Het te slopen gebouw is aangegeven in figuur 1 en 2 In Bijlage 1. Hierdoor gaat de functionaliteit van drie nestplaatsen van de huismus verloren. Door het nemen van mitigerende maatregelen wordt voorkomen dat de gunstige staat van instandhouding van de soort in het gebied verloren gaat.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

- Er zal worden gewerkt buiten het broedseizoen, waardoor verstoring van broedende vogels wordt voorkomen.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, onvoldoende in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Beschreven mitigerende maatregelen om negatieve effecten van de renovatiewerkzaamheden op de aanwezige verblijfplaats van de huismus te voorkomen, kunnen worden onderverdeeld in:

1. Het nemen van tijdelijke mitigerende maatregelen;
2. Het ongeschikt maken van verblijfplaatsen of verjagen ruim vóór de ingreep;
3. Het vermijden van gevoelige perioden en verjagen tijdens ingreep;
4. Het creëren van permanente alternatieve nest- en verblijfplaatsen na de ingreep in de nieuw te bouwen woningen.

De mitigerende maatregelen zijn opgenomen in de volgende tabel 3.

Tabel 3. Overzicht van de mitigerende maatregelen.

Soorten waarop negatief effect wordt verwacht	Vermijden gevoelige perioden	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken of verjagen ruim vóór de ingreep	Permanente mitigatie
Huisumus	De sloopwerkzaamheden moeten worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van de huismus (1 maart t/m 1 september 2019) en moeten worden uitgevoerd onder gunstige omstandigheden (droog, niet-vriezend en onder 6 Bft); De werkzaamheden moeten zijn afgerond voor start van het broedseizoen 2020.	Er worden uiterlijk voorjaar 2019 in totaal 6 vervangende nestkasten geplaatst aan een pand aan de overzijde van het te slopen pand (zie figuur 3 in Bijlage 2). Plaatsen van de 6 nestkasten vindt plaats onder de volgende voorwaarden: - worden 3 maanden voorafgaand aan de sloop geplaatst (is al gerealiseerd in voorjaar 2019); - zijn van duurzaam materiaal (houtbeton) vervaardigd; - worden niet verstoord door de sloopwerkzaamheden; - nestkastopeningen liggen minimaal 50 cm van elkaar; - nestkasten worden geplaatst aan de noord- of oostkant van het gebouw of onder de dakgoten; - worden op minimaal 3 meter hoogte boven maaiveld geplaatst.	Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden worden de nestplaatsen ongeschikt gemaakt. Na ongeschikt maken vindt een nadere controle plaats of de vogels echt vertrokken zijn.	De 6 nestkasten, zoals genoemd onder "Tijdelijke mitigatie", zullen ook dienst doen als permanente kasten. De rust-, foerageer- en drinkmogelijkheden voor de huismus veranderen niet tijdens en na de periode van de sloop (in de vorm van 3 tot 4 meter hoog groen). Er blijven voldoende zandige plekken gehandhaafd, waar huismussen hun stofbaden kunnen nemen. Geen belemmerende elementen in de in- en uitvliegroute zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc.

In de aanvraag beschreven overtreding van verbodsbepalingen

Aan de hand van het voorgaande is in de aanvraag bepaald welke verbodsbepalingen worden overtreden. Dit is aangegeven in het aanvraagformulier. Er is ontheffing aangevraagd voor artikel 3.1 lid 2, het verstoren en beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de huismus. Ontheffing wordt verleend voor de soorten, verboden en belangen, zoals opgenomen in tabel 1.

Beoordeling door het bevoegde gezag

Beoordeling van de resultaten van het ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen
Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij zijn van mening dat het onderzoek op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. De voorgestelde mitigerende maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. De werkwijze is opgenomen in tabel 3 en wordt vastgesteld in overleg met de ecooloog.

Het is niet te vermijden dat door de sloop van de woning verblijfplaatsen van de huismus verloren gaan. Na de definitieve aanleg van de rondweg zijn er permanente nestlocaties voor de huismus op een andere locatie aangebracht. Tijdens de werkzaamheden zijn voldoende tijdelijke verblijven in de directe omgeving aangeboden. De functionaliteit van de verblijfplaatsen voor de populatie huismus blijft tijdens en na de werkzaamheden gegarandeerd.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke aangevraagde soorten welke verbodsbepalingen worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor deze soorten en verboden wordt de ontheffing verleend.

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

Door lokale ontwikkelingen is in 2013 door de provincie en de gemeente Lochem een alternatieve oplossing gevonden voor de rondweg van Lochem. Dit alternatief tracé is in 2014 verder uitgewerkt. Dit tracé bestaat onder meer uit de aanleg van een nieuwe brug over het Twentekanaal ter hoogte van het voormalige Streekbeton-terrein en het Stationsgebied. Vanwege ruimtebeslag van de rondweg is het onvermijdelijk dat de woning aan de Goorseweg 22 wordt gesloopt. De in de "Natuurtoets huismus" beschreven werkwijze is geoptimaliseerd voor de aanwezige huismus. Zo worden de werkzaamheden dermate gepland dat ze worden uitgevoerd buiten de meest kwetsbare periode en dat verblijfplaatsen ongeschikt worden gemaakt, zodat individuele dieren er de minste verstoring van ondervinden.

Zoals in deze natuurtoets beschreven worden de werkzaamheden uitgevoerd met inachtneming van de kwetsbare periode van de huismus en de gewenningsperioden voor vervangende verblijfplaatsen. Daarmee is de planning van de werkzaamheden geoptimaliseerd voor de aanwezige huismussen.

In de maatregelen is vastgelegd dat voorafgaand aan de werkzaamheden de oorspronkelijke verblijfplaatsen van huismus ongeschikt gemaakt moeten worden, met inachtneming van de gewenningsperiode voor alternatieve voorzieningen.

Conclusie

Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

Belang

In de aanvraag beschreven belang(en)

In de aanvraag is bepaald welk wettelijk belang op het project van toepassing is. Dit is aangegeven in tabel 1.

Er is aangevraagd op grond van “van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten”.

De aanleg van Schakel Achterhoek-A1 dient de volksgezondheid en openbare veiligheid. In de huidige situatie vormt het doorgaande verkeer door het centrum van Lochem en het sluipverkeer op de Ampsensweg voor problemen op het gebied van leefbaarheid en verkeersveiligheid. Het verkeer dat oost-west georiënteerd is (Goor-Zutphen en v.v.) rijdt door het centrum van Lochem. Dit leidt tot een verminderde leefbaarheid en verkeersveiligheids- en bereikbaarheidsproblemen in het centrum van Lochem. De huidige doorgaande weg is smal en woningen staan dicht op de weg. Dit leidt ook tot negatieve gezondheidseffecten.

Beoordeling van belang(en)

Wij kunnen instemmen met het in de aanvraag beschreven belang. Het betreft het belang dat is weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten
Uit onderzoek door Eelerwoude (2014) kwam naar voren dat de huismus algemeen voorkomt in en rond Lochem. Ook tijdens de onderzoeken van Altenburg & Wymenga in de periode 2015 t/m 2018 is de soort veelvuldig waargenomen. Op basis van deze gegevens kan worden geconcludeerd dat de lokale en regionale staat van instandhouding van de soort als gunstig kan worden beschouwd.

Door het aanbieden van tijdelijke verblijfplaatsen, blijft de functionaliteit van het projectgebied voor de huismus als geheel vergelijkbaar met de uitgangssituatie.

Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de genoemde soorten.

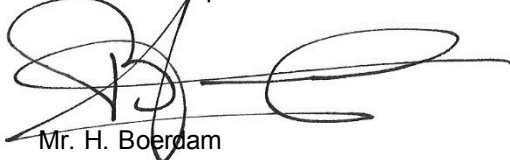
Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Mr. H. Boerdam

Teammanager Vergunningverlening

Beroep

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van het besluit hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

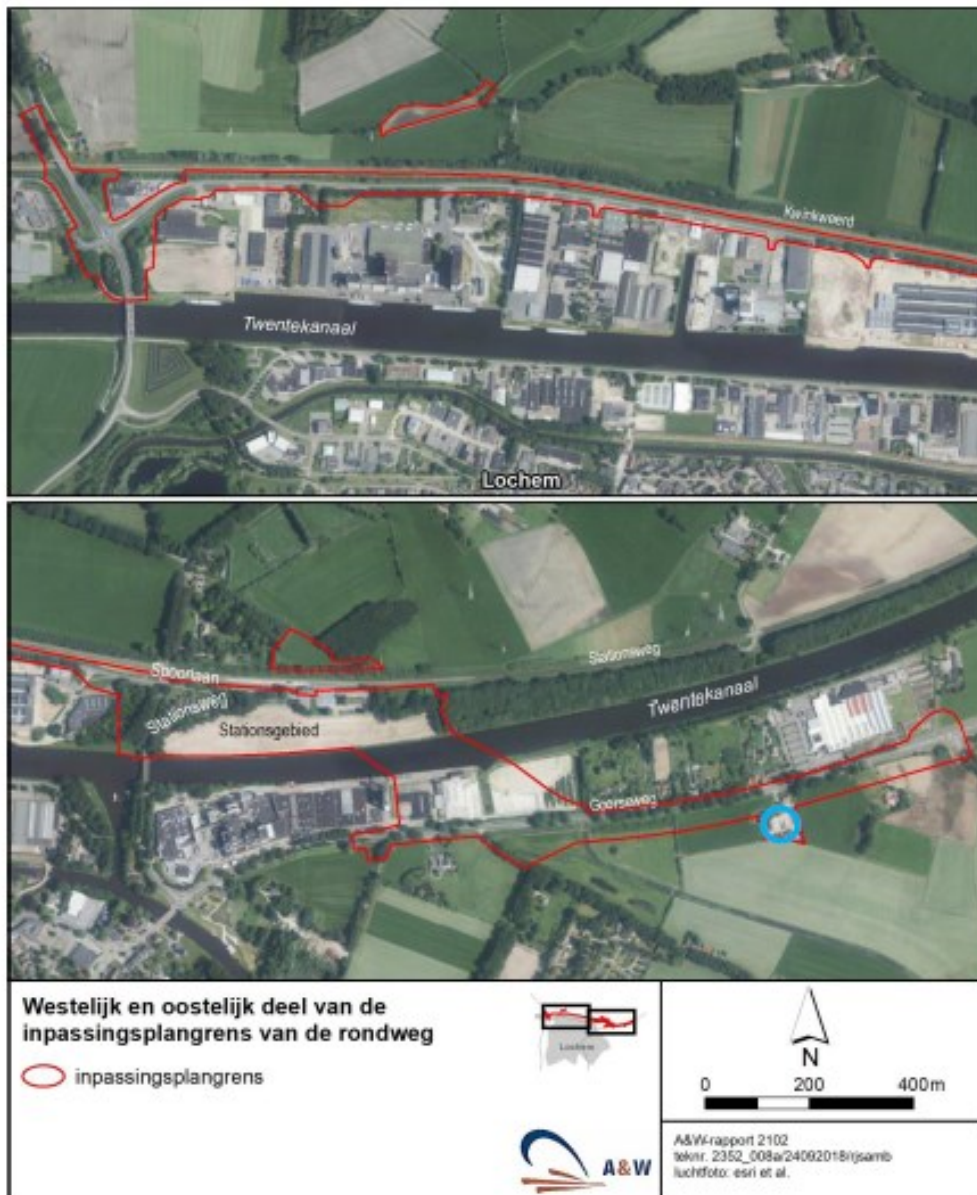
Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betalen van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

Bijlagen:

- Bijlage 1: Ligging plangebied Rondweg N346 te Lochem.
- Bijlage 2: Kaart locatie waar de alternatieve nestlocaties worden gerealiseerd.

BIJLAGE 1: Ligging plangebied Rondweg N346 te Lochem

Figuur 1: Globale ligging van het tracé van de rondweg N346 aan de noordzijde van Lochem en locatie van de te slopen woning aan de Goorseweg (blauwe cirkel).

Figuur 2: Ligging van het plangebied (rode omlijning) langs de Goorseweg waarin de te slopen woning is aangegeven (rode ster).

BIJLAGE 2: Kaart locatie waar de alternatieve nestlocaties worden gerealiseerd.

Figuur 3: Ligging van de te slopen woning (blauwe omlijning) en de locatie waar de alternatieve nestlocaties worden aangebracht (rode omlijning).

